

บันทึก

เรื่อง หรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของกรมเจ้าท่า
และกรมชลประทานเหนือทางน้ำชลประทาน

กรมเจ้าท่าได้มีหนังสือที่ คค ๐๕๐๑/๐๐๕๓๖๕ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมเจ้าท่ามีปัญหาคือใครจะขอหารือในเรื่องอำนาจหน้าที่เหนือทางน้ำชลประทาน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการอนุญาตสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำว่าจะอยู่ในอำนาจของผู้ใดระหว่างกรมเจ้าท่ากับกรมชลประทาน ซึ่งแต่ละกรมจะมีอำนาจหน้าที่พอสมควรดังนี้

๑. กรมเจ้าท่าจะมีหน้าที่ดูแลรักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบ และทะเลภายในน่านน้ำไทย และมีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ ตามมาตรา ๑๒๐ และมาตรา ๑๑๗ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. ส่วนกรมชลประทานจะมีหน้าที่ในการดูแลรักษาทางน้ำชลประทานเพื่อให้ได้มาซึ่งการชลประทาน โดยได้กำหนดทางน้ำชลประทานไว้ ๔ ประเภทและให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าเป็นทางน้ำชลประทานและเป็นประเภทใดตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๔๕

โดยความเข้าใจของกรมเจ้าท่า เห็นว่าแม้จะมีการประกาศเป็นทางน้ำชลประทาน กรมชลประทานก็มีเพียงหน้าที่ในการดูแลรักษา เพื่อให้ได้มาซึ่งการชลประทานเป็นหลักสำคัญ ส่วนอำนาจในการพิจารณาอนุญาตทำสิ่งล่วงล้ำลำน้ำนั้นยังคงเป็นอำนาจของกรมเจ้าท่า เหมือนเดิม ฉะนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่แท้จริงเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ดังกล่าว จึงใคร่ขอหารือว่าความเห็นของกรมเจ้าท่าถูกต้องหรือไม่ เพื่อกฎหมายจะได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาปัญหาตามข้อหารือดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมเจ้าท่า) และผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมชลประทาน) แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงว่า สาเหตุที่กรมเจ้าท่าหารือมาก็เนื่องจากมีข้อสงสัยว่า ตามความเห็นของเจ้าหน้าที่กรมเจ้าท่าที่เห็นว่ากรมเจ้าท่ามีอำนาจอนุญาตให้ปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำในเขตทางน้ำชลประทานบางประเภทที่มีการใช้เป็นเส้นทางในการคมนาคมด้วย เป็นความเห็นที่ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร โดยกรมเจ้าท่ายังมิได้ปรึกษาคำหารือกับกรม

ชลประทานซึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบทางน้ำชลประทานตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของ กรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ.๒๕๒๒ ข้อ ๕^๑ กำหนดว่า เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตาม ขั้นตอนของการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่องที่กรรมการร่างกฎหมายจะพิจารณาให้ความเห็นทาง กฎหมายจะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือ รักษาการตามกฎหมายแล้ว เว้นแต่จะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือมีความจำเป็นอย่างอื่นตามที่ คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือมีคำสั่ง แต่ในกรณีนี้ปรากฏว่ายังมิได้มีการ ปรึกษาหารือกันในประเด็นที่มีข้อสงสัยระหว่างกรมเจ้าท่ากับกรมชลประทาน อีกทั้งมิใช่เป็นกรณี เร่งด่วนหรือมีความจำเป็นอย่างอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมีมติหรือมีคำสั่งให้ กรรมการร่างกฎหมายให้ความเห็นอีกด้วย คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะ ที่ ๘) จึงยังไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นตามข้อหาข้อนี้ได้

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๓๘

^๑ข้อ ๕ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามขั้นตอนของการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่องที่ กรรมการร่างกฎหมายจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายจะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วน ราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้ว เว้นแต่จะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือมีความจำเป็นอย่าง อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือมีคำสั่ง